

فهرست مطالب

شماره	عنوان
۱-۴	مقدمه
۵-۱۲	فصل اول تاریخچه چغندر قند و قند در جهان و ایران
۱۳-۱۹	فصل دوم آشنائی بیشتر با قند و شکر
۲۰-۲۱	فصل سوم گیاهانی که آنها قند استخراج میشود
۲۰-۴۱	فصل چهارم بررسی صنایع قند در پرنانه‌های عمرانی کشور
۴۲-۴۶	فصل پنجم بذر چغندر و اهمیت آن
۵۰-۶۲	فصل ششم شناسنامه کارخانجات قند ایران

فهرست منابع

عنوان

شماره

فصل هفتم

۲۶-۲۲

اهمیت اقتصادی چند رنگاری و صنعت قند در ایران

فصل هشتم

۱۱-۲۷

شرکات صنایع قند ایران

منابع

۲۲-۱۲

اشاره و مقدمه

شواهد تاریخی و قضی و آمار و آرام بوضوح نشان -
میدهند که اقتصاد قند و شکر در جمهوری ایران عزیز تاجه حسنه
از یک - ساسیت ویژه برخوردار است و اهمیتش را دارد . به همین
خاطر از اینکه این فرست بهر داده شد تا پایان ناه تبدیل -
خود را با بررسی و تحقیق درباره اقتصاد قند و چغندر قند
در ایران بشکرم خوشحال یاز ارشاد استوار ارجعه جناب -
آقای دکتر مد ظل شسانی و کف های ارزنده و گرانفکند و
جناب آقای مهذب را بر بسیاری هم چنین همکارهای سایر استند
و دوستان محترم در تهیه و تدوین مطالب و آمار مربوطه -
قدر دانی کرده و سپاسگزارم .

لازم میدانم انانگ کم روانگیره نوی دیر مرا به امسن

انتخاب تشویق کرده که یکی لزوم حمایتی رشد و توسعه متوازن هم

دو بخش کشاورزی و صنعت و پیاپی عقیده بعضی کارشناسان
حتی ارجحیت رشد کشاورزی در ایران و سایر کشورهای در حال
توسعه می باشد، و صنعت قلد یکی از موثرترین رشته های
است که بستگی شدید با بخش کشاورزی دارد و میتوان آنرا با
بنیه که توسعه کنت آن با توسعه صنعت نساجی رابطه مستقیم
دارد مطالعه نمود با این برتری که قلد به تمامه غذائی
حیاتی و انرژی زای عالی است و در ضمن از مواد زائد این صنعت
یعنی قاله و فندر و ملاس برای تولید دام استفاده میشود که
گزارش های رسیده در این مورد حاکی از اثرات مثبت و خوب آن -
در تولید گوشت و شیر می باشد. با این آگاهی که اولیست
قدم در راه حل مسائل اقتصادی درک کمبود مواد غذائی
و گران شدن بهای این مواد می باشد و با توجه به آمار رسمی -
سازمان ملل متحد که نشان میدهد ۴۰۰ الی ۵۰۰ میلیون نفر

از جمعیت جهان از نظر عدم دسترسی به مواد غذایی بوسن

مرگ و زندگی زیست میکند و در حدود ۱۲۰۰ میلیون نفر غذای

کافی ندارند پس چنانچه بخواهیم از عدم جمعیت جهانی بپرهیزیم

بسیار باید به فکر مسکن هستیم در اینجا با احساسات یک صلح اجتماعی اهمیت

انگیزه نوری دیگرین در انتخاب این موضوع از کودکی و سلامت -

این بررسی را

احساس نمودم

و با علاقه و تاحدک

مقدور به تهیه آکن

پرداختم

شغل پدرم که در تهاست در اراخانجات قند ایران به کار مشغول

است در راه وجود دانست - زیرا به همین ضرورت مشغول -

هر چند ساز از هر خود را در یکی از کارخانه های قند پیروی

نمودم و در همین تحصیل دوران دبستان - دبیرستان -

و دانشگاه مدام و از نزدیک ناظر و شاهد مناسبات و مشکلات

به همین پیشرفت ها و سر صعودی این صنعت بوده ام -

و همواره این مسائل را با دقت پیگیری نمودم.

امروز که به فو شد نام از شناخت علم اقتصاد توشیحای

بهره نروست را از در موقع مناسب تر دیدم تا با استفاده از

دانش اندک خود و آگاهی نابی که از این صنعت دارم
به چنین بررسی تحلیلی بی مورد لازم - باشد که نتیجه
این زحمات مختصر ریزی راه گشا و مشور د بهگران شود تا
کارهای ارزنده تر و مفید تری ارائه دهند و من میتوانسته
باشم قسمت کوچکی از این بزرگ خود به اجتنام را که - به
تشنه تحقیق و به شرف است ادانایم .
از آنجاییکه هیچ بررسی علمی و از جمله هیچ تحقیق
انتشاری بدون شناخت کامل موضوع مورد بررسی امکان -
پذیر نیست و در ضمن این آگاهی مستلزم دانستن سیر تاریخی
و تاریخ نیز میباشد ، لذا برای شروع بحث و برای پیدا -
کردن بنا زمینه ذهنی مناسب ابتدا در دو فصل اول و دوم
به بیان مختصر تاریخچه چند رفته و قد در جهان و -
ایران و آشنایی و شناخت با قند میردازیم .

فصل اول

.....

تاریخچه چغندر قند و قند در ایران و ایران.

اگر قبول کنیم که غذای پسران اولیه میوه های جنگل بوده است - زائده پسران آغاز خلقت به شیرینی ها دست داشته و هنگامی که بکشت پرداخته و آنرا به خود را با محصولات کشاورزی و گیاهات شکر نامین میکردند - درجه ای که شکر در ایران داشته مورد علاقه خاص او بوده است.

این علاقه در طی سده ها هزار سال به صورت فزونی در آمده که گویا ترین مظاهر آن علاقه وافر کودکان به خوراکیهای شیرین میوه است.

شدت علاقه انسان به شکر تا آن درجه است که از آن به یک تعبیر تجرید شده ساخته و در اکثر زبانهای دنیا و شاید همه آنها - شیرینی با کمال دلچسپی و زیبایی شترانی است - حتی اگر

زندگی نیز شیرین نباشد بی ارزن است! همین ملاقات

بی حد و حصر پیشتر را یاد آر کرد به جستجوی شیرینی های -

تازه ببرد از او.

زمانی کند وهای عمل را تاراج کرد و هر گیاهی را -

چشید تا به نیشکر رسید و - آن صلیب خود را یافت.

تا زمان سلطنت ناپلئون بناپارت یگانه ماده اولیة

تهیه شکر فقط نیشکر بوده است که مبدأ اصلی آن دره بنگال در

هندوستان بود موازاتیا به ایران - در - آسیانیا و سپس به -

آمریکا رفت - بنا بر روایات قدیم - رتارین ایران قدیم - گیاه

نیشکر با اسم خود از هندوستان به خاور میانه آمد و زرافت

در آن سرزمین که گرم و پر آب و سرسبز بود معمول شد به نحوی

که خراج و مالیات قسمتی از ایالات خوزستان به حکومت مرکزی

به صورت نیشکر تحویل میشد و ایران تمام در راه تنگه شیون نیشکر

به قند پارس با عربی استفاده از خاکستر مواد غذایی

پس برده بودند ولی با از بین رفتن جنگ‌ها و خراب شدن -

بدها - نمکرهای معروف مسگری شروع و فقط اسم آن به

شهرین تبرید انگیرشای مناطقی شمالی امروز بنام انکو مسگری داده

شد و اثری از نمکر تاری و نمک مسگر در ایران نماند.

در دوران محاصره بحر اریا از طرف نیروی دریایی

انگلیس در زمان ناپلئون و بعد سلطان ورود کشتی‌های خارجی -

به قاره اریا نقطه نمکر - اریا احتیاج مردم به ابر ماده -

غذایی را تعیین ساخت - و دانشگاه برلین در حدود پیدا -

نمودن طریق استخراج نمک از سایر نباتات برآمده و با آن -

شهر دارآلمانی بنام اندرس مارت گرای در سال ۱۷۴۷ متوجه

شد که از یونان چند مقدار چغندر خشک شده در الکسند

پس از چندین هفته کربستالیهای بدست می‌آید که شهادت زیادی -

به نقد نمکر دارد - البته قبلاً در سال ۱۵۰۰ خواص دارویی

چغندر از جهت قابلیت ساخت - شراب از آن توسط یک دانشمند و

دکتر یونانی بنام هیوگرت گزارش شده بود .

با این ترتیب بالاخره کارخانه قدس ساز از چند ریاضه گذار شد . سعی متخصصین برای استخراج شکر از چغندر در در روزهای اول در جزایر روزانه با مکرر مورد اعتقاد و تخصص در قرار گرفتن حباب ترین کارها توجیه آنروز که جز و اسناد قابل توجهی در صنعت قدس سازی استار پکتور بر ستار نایلون مرم است کسبه در گهواره چغندری به کوشش خود سال میدهد و میگوید : بخور بخور بدرت میگوید این شکر است .

اقدامات گران بوسیله شاگرد تر آشاد دنبال شد - و در حدود چهل سال بعد او توانست از شیر چغندر شکر سفید بلوری با به اصلاح فنی کریستال بسازد ، و در سال ۱۸۰۲ - در زمان فردریش ویلیام سوچه به شکر از چغندر به ارزش اقتصادی آغاز شد .

پس میتوان اظهار کرد کاروانان نیز آنگاه این

صنعت پشم از موبایلد. در آمریکا انجمن تهیه شکر از چغندر قند در
نیولا دلغا اولین قدمها را برداشت و اولین شکر قهوه سده از
چغندر در سال ۱۸۳۸ در یک کارخانه در نورت امپتون در
ایالت ماساچوست به داره ۱۲۰ پاوند به دست آمد و سپس
این کارخانه تعطیل شد ولی بهرور فقط در اثر تجدیدیات
مانعده در مورد کشاورزی و مازجیه صنعتی آمریکا در این رشته
تولید به پایهای رسیده که امروزه کارخانه در پهنای ۲۱
ایالت آن به کار مشغولند و تولید نان برای صادرات در دنیا
در مقام نخست است.

اولین کارخانه قند ایران در سال ۱۲۷۲ شمسی قصبوی
در زمان ناصرالدین شاه به دست دهائی از تجار آزاد بخواه در کبر
بزرگ بنامند. طنین آلات ساخت پلژیک این کارخانه بهر
امکانات آنروز راه آهن و کشتی بخاری و گاری و قاطر بهراز طی
هفت هزار کیلو متر راه به ایران رسید و نصب آن ۲ سال طول کشید

و در اولین بهره برداری خود روزانه ۵۰ تن چغندر را هضم
میگرد که نسبت به شرفیت کارخانه نقد اصفهان که در حال حاضر روزانه
۴۰۰۰ تن میخورد، تقریباً نصف است. چش پویشی است .
فهرس چغندر در آروز با سیستم سباق نوده میشد .
و برای ماهیه با سیستم سبایدان صنعتی امروزه دیدنی است .
اما سبایدت بین الطلی کار خود را کرد و نود امانب
بدست دلا لان دادلی عده از از نقاط ذی نفوذ راتحت تاثیر
قرار داد و حکم تحریم مصرف نقد کپریزد را صادر و با اخره
کارخانه را متوقف کرد .

سی سال بعد در حدود سال ۱۳۰۶ در زمان سلطنت
اعلی حضرت رضاه شاه کبیر این کارخانه بهکند بانک ملی مجدداً
براه افتاد و تا سال ۱۳۱۲ جمعاً هفت کارخانه دولتی جدید
در نقاط مختلف کشور نصب شد و تولید سالانه در سال ۱۳۱۶ جمعاً
۵۰۰۰۰ تن شکر گردید که قسمتی از آن سرفی را که ۸۰۰۰۰ تن -

بود تا ۱۰۰۰۰ تن کرد.

پس از وقفای که در نتیجه شروع جنگ بین‌الملل دوم

در قوسه سابق داخلی بوجود آمد از سال ۱۳۲۹ تا ۱۳۳۵

پنج کارخانه جدید دولتی بوجود آمد و تولید داخلی را به

۸۰۰۰۰ تن رسانید. از سال ۱۳۳۵ شاهنشاه آریامهر

هنگام افتتاح کارخانه قند چناران لزوم فعالیت بخش خصوصی

را در صنعت قند تأکید نمودند. به همین جهت ۲۲ کارخانه تهیه

قند از پختن در سال ۱۳۵۲ از ۴۲۳۸۷۶۸ تن چغندر تولیدی

مقدار ۵۱۱۱۸۵ تن قند و شکر تولید کردند و باید توجه داشت

که مصرف قند و شکر کشور در سال ۱۳۵۰ حدود ۷۰ هزار تن

بوده که این مقدار در سال ۱۳۵۲ به ۸۲۰ هزار تن رسید و تا به

التفاوت آن نسبت به مقدار تولید داخلی که نزدیک به ۲۰۰ هزار تن

است به سه طریق باید دیده که این سه طریق عبارتند از: مقداری

در حدود ۲۶ هزار تن بوسیله صادرات مرزی طریق دوم مصرف

شرکت اتکا و سومین بزرگترین خریداری وسیله‌های نقلیه و
شکر می‌باشد.

در اینها بی‌شمار است. کمترین مقدار از مصرف شکر در
جهان را نیز می‌توان گفت.

مصرف شکر در کشورهای غیر کمونیستی در سال ۱۹۷۲ مقدار
۵۶ میلیون تن و برای مصرف تمام کشورهای جهان در سال ۱۹۷۴ -
مقدار ۷۵ میلیون تن بوده است.

این مقدار برای سال ۱۹۸۰ برآورد کشورهای جهان
حدود ۹۷ میلیون تن شکر را می‌رساند و معادل هزار و پانصد تن
در ادوات اراک در این آمارها مصرف ایران را نیز برای ۱۳۵۱ بانس
رشد ۴٪ نسبت به سال ۱۳۵۲ مقدار ۱۲۲۰۰۰۰ تن و بانس
رشد ۶/۵٪ رقم مصرف در ایران را بالغ بر ۱/۳ میلیون تن تخمین
می‌زنند.